

עין משפט
גר מצוה

ט:

סוכה פרק ראשון סוכה

מסורת הש"ס

(6) לקמן י"א. (ב) ו-ל
בספח.

תורה אור השלם
1. בסכת חשבון שבעת
ימים כל הארץ
בישראל ישבו בסכת:
ויקרא כג טב

הנהרות הב"ח
(6) יום' ד"ה הא קא
מטטרף וכו' והאי למודיה
קאי והאי לתודיה קאי
ולא לתריץ:

לענין רש"י
לע"ש פסיס:
טרייל"א. נפן הסוכה על
כלונסאות.
אידר"א "יידר"א. קיסוס
ובצט מוסס.

מיוסף רש"י
הדלה. טליליד בלע"ז
ולקמן י"א. ראת הקיסוס.
איר"א בלע"ז והוא מלה
בנפן. י"א. פסולה. שאין
מסכין במחנה. דלמך מר
(לקמן י"א) באספך מגרן
וימקך. בספולת גרן ויקך
הסוכו מדבר ולקמן י"א.
ואם היה סיכור הרבה
מהן. ימנעל כיוצ. או
שקצץ. אף לאר שסכה
בהן. ולא לתריץ חולת
עשיתה בספולת וספולה
ו"א.

הא קא מצטרף סכך פסול בהדי סכך כשר. לפי שהאילן מחובר וצניעין דבר תלוש דומיא לפסולת גורן ויקך ואם הסוכה שמתח האילן מסוככת כראי שלמה מרובה מחמתה לאו מיסתבר שמיפסל משום צירוף סכך פסול כיון

למה מרובה אלא כשאין למה מרובה אלא מחמת הפסול איירי והא דלא משני כגון דכלאו פסול למה מרובה משום דל"כ מאי למימרא דהשתא נמי דמשני בשחטנן קא סריך מאי למימרא ותדע דגבי מקרה סוכתו בשורפין או בצרכות המטה מכשרין לקמן (דף עו.) כשיש ריח צניעין כמותו ואע"ג דלא מהני כהו חכמה לנטל כיוצ כיון דמכשרין ולא מיבעין דהאי לתודיה קאי (6) ולא אמרי' דהשתא נמי דמשני בשחטנן קא דכיון דכי שקלת ליה סגי בכשר ועוד אמרינן לעיל (דף ד:) היתה גבוהה מעשרים והיוין יורדין לתוך עשרים אס למה מרובה מחמתה כשרה והא דאמרין שמוך מחמתה כשרה ועליונה פסולה כגון שהתחמה מחמתה מרובה מלמה וקיימי תרוייהו בתוך עשרים דמשמע הא קיימא עליונה למעלה מעשרים מחמתה נמי פסולה משום דמטטרף סכך פסול כהדי סכך כשר התם מיירי כשאין התחמה למה מרובה אלא מחמת עליונה וכי האי גונא היה מלי לאשכוחי שהיון פסולות אי קיימא עליונה למעלה מעשרים אלא דמשכח לה שפיר ואת"ת כיון דאין התחמה למה מרובה אלא מחמת עליונה אמאי כשרה הא לקמן כריש היסן (דף כג.) אמרינן סוכה המדובלת כשרה ומפרש שמואל בגמרא קנה עולה קנה יורד וקאמר אביי לא שנו אלא שאין בין זה לזה ששה אצל יש בין זה לזה ג' פסולות ו"ל דהא אמר רבא התם דאפילו יש בין זה לזה ששה אס יש בגו טפח אמרינן חנוט רמי ורינו תס מפרש דלמעלה מעשרים לא חשיב סכך פסול מאחר שאין הפסול אלא מחמת גובה עסקה לו הא דקאמרין תחומה כשרה ועליונה פסולה איצטרך ליה מהו דמימא לטטרף סכך פסול כהדי סכך כשר שדחך בקונטרס לפרש דלע"ג דקיימא עליונה בתוך כ' מהו דמימא

מתני' כאלו עשאה סוכך כמים. ופסולה דמתני כצריחא בגמ':
הפסולה פסולה. דשני סככין יש לה וקרא פסול סוכה מחמת סוכה דלנקמן: **אס אין דיורין.** בגמרא (ו.) מפרש לה: **גמ' למה לי למיטני כאלו עשאה סוכך כמים.** מההוא קרא דנפקא לן מוך הנית נפקא לן מחמת האילן ולמה לי למיטני האי

מתני' "העושה סוכתו האילן כאילו עשאה בתוך הבית סוכה על גבי סוכה העליונה כשרה והתחתונה פסולה ר' יהודה אומר אם אין דיורין בעליונה התחתונה כשרה: **גמ'** אמר רבא כ' לא שנו אלא באילן שצלתו מרובה מחמתו אבל חמתו מרובה מצלתו כשרה ממאי מדקתני כאילו עשאה בתוך הבית למה לי למיטני כאילו עשאה בתוך הבית ליתני פסולה אלא הא קמ"ל דאילן דומיא דבית מה בית צלתו מרובה מחמתו אף אילן צלתו מרובה מחמתו וכי חמתו מרובה מצלתו מאי הוי האי קא מצטרף סכך פסול בהדי סכך כשר אמר רב פפא ב' בשחבטן אי בשחבטן מאי למימרא מהו דתימא ניגזור היכא דחבטן אטו היכא דלא חבטן קמ"ל דלא גורין הא נמי תנינא ה' הדלה עליה את הגנפן ואת הדלעת ואת הקיסוס וסיכך על גבן פסולה ואם היה סיכוך הרבה מהן או שקצץ כשרה היכי דמי אי לימא בשלא חבטן הא קא מצטרף סכך פסול עם סכך כשר אלא לאו כשחבטן ושמע מינה דלא גורין מהו דתימא הני מלי בדיעבר אבל לכתחילה לא קמ"ל: סוכה ע"ג סוכה וכו': ת"ד י"י (בסוכות) תשבו יולא בסוכה שתחת הסוכה ולא בסוכה שתחת האילן ולא בסוכה שבתוך הבית אדרבה בסוכות תרתי משמע אמר רב נחמן בר יצחק בסכת כתיב אמר ר' ירמיה הפעמים ששתיהן כשירות פעמים ששתיהן פסולות פעמים ששתיהן כשרה והעליונה פסולה פעמים ששתיהן פסולות כשרה פעמים ששתיהן כשירות היכי דמי כגון שתחתונה חמתה מרובה מצלתה והעליונה צלתה מרובה מחמתה וקיימא עליונה בתוך עשרים פעמים ששתיהן פסולות היכי דמי כגון דתרוייהו צלתן מרובה מחמתן וקיימא עליונה למעלה מעשרים אמה פעמים שתחתונה כשרה והעליונה פסולה היכי

ענין דלית שקורין טרייל"א: קיסוס. עשב המתפשט מאד ושרשו כליין ועיקרו כליין וקורין לו אידר"א ומתפשט ועולה על החומות: **פסולה.** משום מחובר: סיכי דמי. סיכוך הרבה מהן דמכשר ליה דניטול אי דלא חטנן דלא צטיל אמאי כשרה: **הא קמלטטרף.** ונמצא מסך במחבר ואף על פי שהוא רחוק ומובדל מרבה הוא את הכל וצריך להיות למה מרובה מחמתה לנד מזה: **אלא דחבטן.** דצטיל אגב כשר והוא ליה כוליה כשר: **דיעבר.** דקתני הלה: ה"ג שסיבן כשירות היכי דמי כגון שהתחמה מחמתה מרובה מלמה ועליונה למה מרובה מחמתה וקיימא עליונה בתוך עשרים שהיון פסולות ה"ד כגון דתרוייהו לטן מרובה מחמתן וקיימא עליונה למעלה מ' הפסולה כשרה ועליונה פסולה היכי

ניגור למיפסל תחומה משום דומינן דקיימא עליונה למעלה מעשרים ללא מסיק אדעתיה למיחא תחומה משום צירוף פסול עם כשר ומדחוי לעליון כי חמתו מרובה סכך כשר דליתיה דמי ולא פסול לתחומה קא משמע לן דלא גורין הא אטו הא דוחק הוא זה ועוד דמהאי טעמא היה מלי למימר שהיון כשרות איצטרך ליה וגרס ר"ת תחומה כשרה והעליונה פסולה היכי דמי כגון דעליונה חמתה מרובה מלמה ותחומה למה מרובה מחמתה וקיימא תחומה בתוך כ' כלומר אצל העליונה לא חיישין בכל ענין דקיימא ואפילו למעלה מעשרים לא מיפסלא התחומה כהי ויהיו דקאמר הש"ס מהו דמימא לטטרף סכך פסול כהדי סכך כשר כלומר שיחשב סכך פסול מחמת דקיימא העליונה למעלה מעשרים קמ"ל דכי האי גונא לא חשיב סכך פסול וצריש עירובין (דף ג.) ושם משמע קת כפירוש ר"ת גבי מתקת סכך בתוך כ' ומקת למעלה מעשרים אף על גב דגב משום דעכשו היא לה למה מרובה מחמתה ומיהו גבי הולין יורדין פירשו לעיל דאפילו חשיב סכך פסול כשרה דמיירי כשאלמה מרובה מחמתה מה שבתוך עשרים והא דקאמרין (שם) אי קלשת לה ויהא חמתה מרובה מלמה היינו לפי שלא יכול להתקיים הסכך שבתוך עשרים דמחמת קלישותו יצא הרוח ויפיר או יפול: **בסבת.** ואפילו למאן דאמר יש אס למקרא מודה דלא למס נכתב המסורת כדפירשתי לעיל (דף ו.): **תחתונה כשרה.** כד פירשתי לעיל:

אמר